

زما نډه رخند (بارانا درهوا)ن يا (عبدولغهنی كڅقلى) دا ... عبدالرحمن بامهرنى

كڅمهله ههلبهستن (بارانا درهوا)، ديوانا پښنج يا ههلبهستفان
عبدولغهنی كڅقلى يه، ئەف ديوانه ژ (113) ناف و نيشانډن
ههلبهستن، دنافا 130 لاپهړن پهرتځكه كا ژ قه بارځ نيڅ a4 دا هاتينه
چاپكرن. پښه كيا ځ ديوانځ ژي ژلايځ نفيسهر (ئديب عه بدوللا) ځه
هاتيه نفيسين. دگهل خواندنا من بځ فان ههلبهستان، ل جارا ئځكځ
ئهل ل سهر شعريهت دځ ديوانځ دا رهوستام، يا راست من قهلمځ خوه
بځ تيژ كړبوو، لځ تشتهكځ دى بالا من زځدهتر راكځشا، ئهو ژي زمانځ
رهخند دنافا فان شعران دا. تشتځ بهرځخوه دانا من ژ هزارا من ئهل
پاشكځش كړيم، ههلبهستفانى خوه هند نزيكى جاددځ و كڅمهلگه هى كړيه،
لايه نځ شعريهتځ ژبيرا مرځقى وهك خوانده فا دبته.
(خواندن ژي ههر هځسانه، ئهو خواندنا نه شت تام و خځشيهكځ ب مځشكځ
ب به خشيت، مروق نه شت دگهل دا يځ بهردهوام بيت...!)

بځچى رهخنه ل سهر شعريهتځ زال ببیت:

ههست و دهربرينځن ههر كه سه كى، هځزا خوه، ژ رهنگفه دانا تشتځن ل
دهردځرځن وى روو ددهن وهردگرن. تشتځن وى دكه نين و دلگران دكه.
تشتځن خشيځ پځ دبه خشن و وى نه ئارام دكه. ئەف رهنگفه داناځن هه نځ
ژي بځ ههر كه سه كى، خوه برهنگهكځ جودا تر دياردكه. ههلبهستفان ژي
ژبهركو خوه دان ههستن و ئەف ههستن هه نځ دنافا نفيسنيځن وان دا
پهيدا دبن، برهنگه كى و دوان، بځى ئەف ههلبهستفانځ هه نځ ههست
پځبكهت، بځى بزانيت يځ كه تيه بن باندورا وان تشتان، ئەف هه مى
تشتځن هه نځ دنافا وځ ههلبهستځ دا بهرچاق دبن. مهرج نينه ئهو تشت
ژي هه مى گا فان دبياقهكځ دهستنيشان كړى دا بن، عهشق و ئەفيني يان
شوره شگځرى يان رهخنه يا جفا كى بيت. لځ راستيهك ل پشت ځ چهندځ
هه يه و خوانده قايلهك بو فان جوره نفيسينان يځ هه ي و خوه شيځ ژ
وهردگريت و تا بهرگريځ ژي ژځدكهت. نمونا شعرا بهرى سهرهلدانځ و
ئهو خوانده قايله شعريځن وى ده مى دخواندن و تام و خوه شى ژ وان شعران
و هځمايځن دنافا وان شعراندا دديت، هه مان ئهو خوانده فا نځكه تامځ
و خوه شيځ ژ شعرا نځكه نابينيت و ئەفه ژي تشتهك سروشتى يه.
(خوه ژبيرنه كه ين ژي، خوانده فا رهخنه گرهكځ ئه كاديمى نينه، دا

بزانیټ مهرجن شعریه ته دناق ځان شعراندا هه نه یان نه، بتن وی
دقټ، کهسهک یا ب دل وی بټریت و هندهک ژ ټازارن وی کټم بکهټ و
تام و خوهشیهک بده ته!!!)

رهځنه ب زمانه خه لکی:

ئهق قهیرانن روی ل ههرم ګرین، خوه د دو جرن کټشیهان دا
دبینن، ټک سیاسي و یا دو ژي ټابوری. تا وی راددهی، کارل ګا ځان
قهیرانان ل سهر خه لکی ههیه، ګهلهک جارن قهیرانن ټابوری ب وی
رهنگی کارت ګرن ل سهر ژيانا خه لکی دکهن، ئهق خه لک ټهک بتن
ټوم دا وی رزگارګرنا کوردستان ژ دهستان دټمنی و خهون و هیفی ل
سهر ځ چهنډ ټافاګرین، ئهقرو ئه و خهون هه می بویه تشتهک
ژبیرګری، ئهق چهندا هه نه ژي ب ټاشکه رایي دناق ځان ههلبهستان دا
دیار دبیت، ئهګر پهره ګرافه کی ب نمونه بهرچاق بکهین:

(ئهقه سالا نوی هات/ زمانم د بهرپهرن نوی قهکهن/ دهستان ههقدوو
ګرن/ شهرم ژ خوینا شهید و سوی و ب ټاباکهن/ ټکودو ماچی کهن
و لک بورن/ یان د کوردستان فروشن/ پارچه پارچه کهن؟؟؟ (ژ
ههلبهستا ئهق ساله چوو، لاپهره 37،38).

دخواندنا ځ پارچه ههلبهستا دا و بتایبته ئهم ل دهستپکا سالا
نوی، خواندهقای دقټ بهرسفهک ژ سیاسه تمه دارن کورد وهربګریت!
هه بونا داعش وهک دوژمنهک راسته وخو ګهفان بهردهوام؟ هه بونا ترسا
(حهشد ئه لشه عبی) پشته نه مانا داعش؟ هه بونا ئیران و تورکیا و
کارت ګرنا وان ل سهر پارتن سیاسي؟ پهرله مانهک ژ کارکه فتی و
حکومه ته کا ئفلیج؟ قهیرانن نه بونا موچهی و کاره ب و ګاز وووو
هتد. دق پهره ګرافی دا، ئهوا هاولاتی نهشیایی بګهینت، ههلبهستفان
ب ب بهروفاژي دکهت، ئه و ب لکئینانن خوه یلن شعری ی دبټریت:
ژ ئه نجام ناکوکین دناق بهرا وه دا، کوردستان یا ده ته فرتن!

یان قی پهره ګرافی:

(دده مه کی/ جاش هه بوون/ ل هیران و ټاش هه بوون/ مه دزانی کیش
جاشه/ کی پارتیه/ کی ټاشه/ کی ټاشفانه/ کی کاروانیه/ کی خودانه/
کی دزو موغلاچیه/ کی سیخور و تالانچیه/ کی شوره شفانه/ ئهق/ هه می
بوونه جاش/ پشته نه ماین/ هیران و ټاش/ جاش بوونه حاکم و پاشا/
ټژ سهد جار/ دبټرن حاشا/ خود حهشرا مه نه کهت دګه ل/ ګهنده لچیا
و خودانن بیت بیست معاشا. ههلبهستا حاشا لاپهر 209، 210).

هەر کەسێ ژيانا بهری سەرهلدانێ دیتی و ڤا پارچه ههلبهستێ بخوینیت، ئه زولم و زورداریا به عسیان دگهل خه لکێ بـگـهـهـ نهـهـ دکر، بتنێ ژبه رکو کوردن، چ جاران ئه و رـژـ ژ بیر ناچن. راسته ئه و رـژـم روخیا نهـما، بهـلـ کەسانێ دی هه بون و دارودهسته کـنـ دی هه بون، خه لکی نه خوشیا خوه ژ بهر ددیت، ئه و ژ ره فیک و چه ته و موسته شار بوون، دگهل روخیا و رـژـم، جاره کا دی هه ڤکـشه دبه رژه وه ندیا وان کەسان دا زفریقه، ئه و کەسان ئه ڤ ها ولاتی بـگـهـهـ، چ ژیا را خوه ژ بهر وان نه، ئه و کەسان ل سهر حسابا خوینا کوردان، یاری بو خوه ب پاران دکر، ئه ڤرو ژ خوه دان چه ندین موچه نه و خوه دان پایه نه، هـسان ههلبهستفان به حسـ ڤا نه دادی دکهت. (خوه خوانده قانی ژ، دڤات هه مان تشتی ژ قان سیاسه تمه داران را بـژیت...!)

بـچی بارانا دره وای؟

دا کو ژیان بهردهوام بیت، دڤات زفرینا عهردی یا دروست بیت و دهـمـ ژیان ل سهر عهردی به ره ڤ مرنـ دجیت، پایز دهـت و داروبار به لگـنـ خوه دوه رینن و زڤستان گه ڤـنـ مرنـ ل سهر هه می شینکاتی دکهت، خه لک هیڤیا ل سهر هاتنا بارانـ رادچینن، ژبه رکو باران دشـت بهردوامیـ بده ته ژیانـ، لـ دهـما هیڤیـن خه لکی دره و پـڤـه بهـن، هینگـ خه لک بـ ئومـد دیت و بهزرا من ههلبهستفان دهلبژارتنا ڤی ناڤی دا بو په رتـکهـ کا تژی ره خه، ناڤه کـ دروست و دهـهـ خودا یـ ههلبژارتی، ژبه رکو، ئه و هیڤیـن خه لکی خه و ن ل سهر راجان دین، دره و هاتنه شینـ و بـزاری بـهـلکی ڤه دیار بو. ئه ڤ چه ندا هـنـ ژی دشعرا (ئه ڤه چ وهلاته؟) دا ب ئاشکه رای و دهق و دهق دیار دیت، وهـ قان په ره گرافان ژ هه مان ههلبهست:

- (ئه ڤه چ وهلاته/ دز و گه ندهل تـدا دگرنژن؟).
- (ئه ڤه چ مان دیبوون و خه باته/ ڤه رمان بهر و ماموستا/ بـ بهرام بهر خو دوه ستینن و پـڤـه دمرن؟).
- (ئه ڤه چ خانه نشینن/ ب دوسه د هزارا سالـ خرـ دقه تینن؟/ دیاره حکومهت یا ل هه وه شاره زایه/ چ دکیسک و ڤه لینـت وه نه مایه).
- (ئهی وهلاتـ پری په ترول/ ئاخا ته زـره/ بـ ترک و عه جه ما خـر و بـره). ژ ههلبهستا ئه ڤه چ وهلاته؟ لاپهـ 114، 115، 116.

خوانده ڤا ژ ڤا په رتـکـ ل کیڤهیه!

ههلبهستفانی ددیوانا (بارانا درهوا) ن دا، بالانسا شعرن خوه ب
ئالین ههست و دهبرینیان دا ئالیسهنگ کریه و ههر کهسهکڤان
ههلبهستان بخوینیت، ځان راستین ب زیقی دبینیت و خوه دناق و
جیهانن دا دبینیت، یا ههلبهستفانی بو خوه بناځان شعران پاوان کری.
(ههر هسایه ژی، شعر بخوه دویرکهفتنه ژ جیهانا راستیان، رهځینهکه
بهرهځ خه یالهکا چکری و دځان جیهانن ژی دا، بتنن خوانندهقایه
بریارن ددهت، کا چاوان ددشعرن بگهیت و چ شروقهکرن بدهتن...!).

تننبینی:

دروژناما نهڅرو ژماره 2035 یا روژا 17/1/2017 دا هاتیه بلاڅکرن.